

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU BİLİM İNSANI DESTEKLEME DAİRE BAŞKANLIĞI BURS, DESTEK VE YARIŞMA PROGRAMLARI GENEL UYGULAMA ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

Madde 1. Bu Esasların amacı; "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun" un 498 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen 2'nci maddesinin h bendinde belirtilen " Görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kongre, seminer, kolokyum gibi bilimsel toplantıları desteklemek, düzenlemek ve bunlara katılmak" ve aynı maddenin 2/j maddesinde belirtilen "... Bilim adamlarının, araştırmacıların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için olanaklar sağlamak; bu amaçla ödüller vermek, öğrenim ve öğrenim sonrasında üstün başarısıyla kendini gösteren gençleri izleyerek onların yetişme ve gelişmelerine yardım etmek ve bu amaçla burslar vermek, yarışmalar düzenlemek ve yayınlar yapmak ..." görevlerini yerine getirmek amacıyla Kurum'ca düzenlenen ve Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı tarafından yürütülen programların başlatılıp yürütülüşüne ilişkin genel kural ve ilkeleri belirlemektir. Bu genel kural ve ilkeler, Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı tarafından yürütülen tüm burs, destek ve yarışma programlarını kapsar.

Yasal Dayanak

Madde 2. Bu esaslar, 17.7.1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkındaki Kanun'un 498 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenen 4. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3. Bu Esaslar'da sözü edilen terim ve kısaltmalar aşağıdaki anlamları ifade eder.

Kurum: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)

Bilim Kurulu: TÜBİTAK Bilim Kurulu

Başkan: TÜBİTAK Başkanı

Daire Başkanı: Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanı

BİDEB: Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı (BİDEB) 278 sayılı TÜBİTAK Kanununun 2. maddesi gereği, planlanmış hedefler ve programlar doğrultusunda değerlendirme ve destekleme işlerini planlamak, takip etmek ve yürütmek ayrıca Bilim Kurulunca ve Başkanlıkça kendisine verilen görevleri yapmak üzere Başkanı, TÜBİTAK Başkanının teklifi ve Bilim Kurulu Kararı ile atanan birim.

Değerlendirme ve Destekleme Kurulu: 278 sayılı TÜBİTAK kanununun 2. maddesi (9.9.1993 KHK/498) ne uygun olarak, Bilim Kurulu tarafından Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığına verilen görevleri kendisine ait "Genel Uygulama Esasları" çerçevesinde yerine getiren ve TÜBİTAK Başkanı tarafından atanan Araştırma Grubu Üyeleriyle aynı haklara sahip olan 5 akademisyenden oluşan ve başkanı Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanı olan kuruldur.

Danışma Kurulu: Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığında oluşturulan Komite ve Kurullara yardımcı olmak üzere TÜBİTAK Başkanı tarafından atanan akademisyenlerden oluşan bilim insanları grubu.

Burs: Lisans ve/veya lisansüstü öğrenim gören ve özel kural ve ilkelere uyularak belirlenmiş öğrenciler ile araştırmacıların yurt içinde ve/veya yurt dışında yaşam giderlerini karşılamak amacıyla Bilim Kurulu'nca belirlenen miktarda ve süreyle bursiyerlere yapılan aylık ödeme.

Ek Burs: Lisansüstü öğrenim gören ve özel kural ve ilkelere uyularak belirlenmiş öğrencilerden doktora devam edecek olanlara yurt içinde ve/veya yurt dışında yaşam giderlerini karşılamak amacıyla Bilim kurulunca belirlenen miktarda ve süreyle yüksek lisans bursuna ek olarak yapılan aylık ödeme.

Bursiyer: Yurt içinde ve/veya yurt dışında üniversite lisans veya lisansüstü öğrenim amacıyla Kurum'dan burs alan lisans veya lisansüstü öğrencisi ile doktora sonrası araştırma bursu alan araştırmacı.

Danışman: BİDEB tarafından yürütülen burs, destek ve yarışma programlarında başvuruları ve etkinlikleri değerlendirmede görüş ve önerilerine başvuru alan bilim insanları; TÜBİTAK bursiyerlerinin akademik danışmanları.

Destek: 1) Lisans ve lisansüstü öğrencileri ile lisansüstü öğrenimlerini tamamlamış bilim insanı ve araştırmacıların yurt içinde ve/veya yurt dışında düzenlenen bilimsel etkinliklere katılımlarını sağlamak amacıyla Kurum'ca verilen maddi destek.

2) Yurt içinde ve/veya yurt dışında bilimsel etkinlikler düzenlenip yürütülmesi amacıyla kişilere, gruplara veya meslek kuruluşlarına Kurum'ca verilen maddi destek.

3) Üniversite ve araştırma kurumlarında araştırma altyapısını oluşturmak ve geliştirmek için araç-gereç ve malzeme alımlarında/kiralamalarında kullanılmak amacıyla Kurum'ca verilen maddi destek.

Ek Destek: 1) Yurt İçi Doktora bursiyerlerine akademik yarıyıl sonunda verilen destek.

2) Üniversitelerimizde Yabancı Öğretim Üyesi statüsü ile çalışan yabancı uyruklu bilim insanlarına verilen maddi ek destek.

Jüri Üyesi/Panelist/Moderatör: BİDEB tarafından yürütülen burs, destek ve yarışma programlarında başvuruları değerlendiren, sınav ve seçme işlemlerini yapan ve sonuçları yazılı olarak BİDEB'na ileten bilim insanı.

Jüri/Panel: BİDEB tarafından yürütülen burs, destek ve yarışma programlarında başvuruları değerlendiren, sınav ve seçme işlemlerini yapan ve sonuçları yazılı bir raporla BİDEB'na ileten bilim insanları grubu.

Kış ve Yaz Okulları: Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında ülkemizi temsil edecek takımlarda yer alacak öğrencileri belirlemek ve yetiştirmek amacıyla yarıyıl tatili ile yaz tatilinde ve gerekli görülen diğer zamanlarda Kurum tarafından düzenlenen özel ders ve uygulama çalışmaları.

Koordinatör/Bölge Koordinatörü: Uluslararası, Ulusal ve bölgesel olarak düzenlenen her türlü yarışma, burs, destek ve tüm program ve faaliyetlerini yürütmek üzere TÜBİTAK tarafından görevlendirilen bilim insanı.

Olimpiyat Komitesi: BİDEB tarafından yürütülen Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı ve Ulusal Bilim Olimpiyatları ile Uluslararası Bilim Olimpiyatlarına katılımı ilgili olarak öğrencileri seçme, yetiştirme ve yarışmalara fiilen nezaret etme faaliyetlerini BİDEB ile koordinasyon içinde yürütmek amacıyla bilim insanlarından ve/veya öğretmenlerden oluşturulan 2-5'er kişilik komiteler.

Ulusal Komite: BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından, yaptığı çalışmalarla bilime ulusal ve uluslar arası düzeyde önemli katkılarda bulunmuş T.C. uyruklu bilim insanlarından oluşturulan bilimsel inceleme komiteleri.

Ödül: TÜBİTAK tarafından düzenlenen yarışma programları ile Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında, Proje Yarışmalarında derece alanlara ve Proje Danışmanları'na Kurum'ca verilen para, madalya, başarı belgesi, kitap, plaket vb.

Program: TÜBİTAK Kuruluş Kanunu'nun 2'nci maddesinin h ve j bentlerinde belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla usulüne uygun olarak düzenlenip yürütülen eğitim, araştırma, geliştirme ve diğer bilimsel etkinlikleri teşvik etmeye ve desteklemeye yönelik etkinlikler ile bilimsel bilgi, beceri ve ürünlerin sergilenmesi ve teşvik edilmesi amacıyla düzenlenip yürütülen etkinlikler.

Program Alanı: TÜBİTAK Kuruluş Kanunu'nun 2'nci maddesinin h ve j bentlerinde belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla Kurum'ca düzenlenip yürütülen eğitim, araştırma, geliştirme ve bilimsel etkinlikler içeren birden çok programdan oluşan programlar grubu.

Program Yürütme Kural ve İlkeleri: BİDEB tarafından yürütülen programların her birinin yürütülüşüne ilişkin ve o programa özgü kural ve ilkeler.

Rehber, Gözetmen, Sekreter ve Teknisyen: Olimpiyat ve Yarışma programlarında hizmetlerinden yararlanan günlük/saat ücretli yardımcı personel.

Yarışma: Farklı eğitim ve gelişim düzeylerindeki öğrenciler ile bilim insanları/araştırmacılar arasında bilgi, beceri ve projeler ile bilimsel–teknolojik etkinlikler ve ürünler bazında düzenlenen yarışma.

Yarışma Yürütme Komitesi: Farklı eğitim ve gelişim düzeylerindeki öğrenciler ile bilim insanları/araştırmacılar/girişimciler arasında yapılacak olan yarışmaların yürütülmesi faaliyetlerini BİDEB ile koordinasyon içinde yürütmek amacıyla bilim insanlarından, öğretmenlerden ve/veya girişimcilerden oluşturulan 2-5'er kişilik komiteler.

Program Başlatma ve Yürürlükten Kaldırma

Madde 4. Programlar, Bilim Kurulu kararı ile başlatılır, geçici olarak durdurulur ya da yürürlükten kaldırılır. Yürütülecek her programın amacı, hedef kitlesi, başvuru koşulları, başvuruları değerlendirme ve seçme, varsa yürürlük süresi ile programın yürütülüşüne ilişkin temel kural ve ilkeleri o programın "Program Yürütme Kural ve İlkeleri" nde belirtilir. Bu kural ve ilkeler, Bilim Kurulu'nun programı başlatma kararında belirtilen temel amaç ve gerekçeler ile "TÜBİTAK - BİDEB Burs, Destek ve Yarışma Programları Genel Uygulama Esasları" hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu önerisi ve Başkan'ın onayı ile belirlenir; Program Yürütme Kural ve İlkeleri'nde yapılacak değişikliklerde de aynı işlem uygulanır.

Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında, hangi dallara burs, destek, ek destek, katkı vb. verileceği Bilim Kurulu'nca belirlenir.

Programların Tanıtılması ve Duyurulması

Madde 5. BİDEB tarafından yürütülen programların duyurulmasında, basın - yayın ve elektronik iletişim olanaklarından yararlanır. Gerekli görüldüğünde tanıtım için üniversiteler, Milli Eğitim Bakanlığı ve diğer kuruluşlar ile işbirliği yapılabilir.

Başvuruların Değerlendirilmesi ve Programlardan Yararlanma

Madde 6. Burs, destek ve yarışma programlarının uygulanışında: Kurum'un yasal görev ve sorumlulukları çerçevesinde, ülke ihtiyaçları ve gerçekleri ile geçerli olan bilimsel ilkeler; Kurum'un olanakları; verilecek burs, destek ya da ödülü hak ediş (bilimsel liyakat) ile TÜBİTAK hizmet ve olanaklarını olabildiğince geniş bir kitleye açık tutarak yaygınlaştırma ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında fırsat denkliği sağlama esas alınır. Bu amaçla, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından, programların geliştirilmesi, panellerin

oluşturulması ve benzeri konularda Danışma Kurulu görüşüne, programlardan yararlanmaya yönelik başvuruların değerlendirilmesi sırasında da jüri/panel/danışman görüşüne başvurulmasına karar verilebilir. BİDEB tarafından yürütülen bir programdan yararlanabilmek ya da bir programa katılabilmek için aşağıda belirtilen koşulların yerine getirilmesi gerekir:

a) Program için öngörülen başvuru koşullarının eksiksiz olarak ve ilan edilen süre içinde yerine getirilmesi,

b) Başvurunun, Değerlendirme ve Destekleme Kurulu ve/veya Jüri/Panel Moderatör / Danışmanlar tarafından programın öngördüğü "başvuru değerlendirme" , "sıralama" ve "seçme" işlemleri sonunda "Desteklenmeye" ya da "Burs/Ödül Verilmeye Değer" bulunarak burs, destek, ödül, vb. için BİDEB'na önerilmesi,

c) Burs, destek veya ödül önerisinin BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından kabul edilip Başkanlık'ca onaylanması,

d) Başvuruda bulunan kişi ya da kişilerin, verilecek burs/ödül ya da desteği kabul ettiğini ve programın öngördüğü kural ve ilkelere uyacağını BİDEB'na yazılı olarak bildirmesi; programın öngördüğü diğer işlemleri zamanında tamamlaması; örneği Kurum'ca verilecek mecburi hizmet taahhütname ve kefaletnamesinin usulüne uygun olarak düzenlenip Kurum'a teslim edilmesi.

Yükümlülükler

Madde 7. Burs, destek ve yarışma programlarından yararlananlar, ilgili programın "Program Yürütme Kural ve İlkeleri"nde belirtilen esaslara uymakla yükümlüdürler. Bu yükümlülükler; "Mecburi Hizmet" yüklenme, çalışmaların seyri ve sonucu hakkında "Kurum'a Yazılı Rapor" verme, "Yayın ve Çalışmalardan Kopya" verme ve diğer kural ve ilkelere uymayı taahhüt etme biçiminde uygulanır.

Lisans ve/veya lisansüstü öğreniminin tamamını ya da bir kısmını Kurum'dan burs alarak yurt dışında yapanlar, yurt dışı öğrenimlerini tamamladıktan sonra Türkiye'ye dönerek öğrenim gördükleri dalda mecburi hizmet yapmakla yükümlüdürler. Mecburi hizmet süresi veya hizmet yükümlülüğüne uymayanlarla ilgili yapılacak işlemler her burs programının "Program Uygulama Kural ve İlkeleri"nde belirtilmiştir. Taahhüdünü ihlal edenlerin, kurumca kendisine yapılan masrafları ilgili programın kural ve ilkeleri ile Taahhütname ve Kefaletname hükümlerine göre geri ödemekle yükümlü tutulduğu durumlarda, borcun taksitlendirilmesinin talep edilmesi halinde BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu yasal faiz işletilerek borcu beş yıla kadar taksitlendirebilir.

Ödemeler

Madde 8. Kurum'dan destek alanlar ve/veya destek için başvuranlar TÜBİTAK dahil başka bir kaynaktan mali destek sağlıyorlarsa; başvuru şartlarında herhangi bir değişiklik

olmuşsa (öğrenimlerini erken bitirme/bırakma, kayıt dondurma vb.) en geç 15 gün içinde BİDEB'na bildirmekle yükümlüdürler.

Bilimsel etkinliklere katılmak amacıyla Kurum'a destek için başvuran adaylar da başka kurum ve kuruluşlardan aynı amaçla mali destek alıyorsa, bu durumu başvurularında belirtmekle yükümlüdürler.

Kurumca sağlanan tüm burs, destek ve benzeri ödemeler BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulunun kararıyla avans, peşin veya geriye dönük olarak ve bir, iki ya da üçer aylık vb. periyotlar şeklinde yapılabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Program Alanları ve Programları Uygulama Esasları

Program Alanları

Madde 9. BİDEB tarafından yürütülen burs, destek veya yarışma programı, aşağıda belirtilen Program Alanları'ndan biri ya da daha çoğu ile ilişkili olabilir.

- İlköğretim ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Programlar
  - Üniversite Lisans Öğrencilerine Yönelik Programlar
  - Lisans Üstü Öğrencilerine Yönelik Programlar
  - Araştırmacıları Desteklemeye Yönelik Programlar
  - Bilimsel Etkinlikleri ve Etkinliklere Katılımı Desteklemeye Yönelik Programlar
  - Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Projeleri Çerçevesinde Yürütülen Programlar
  - Girişimcilik ve Yenilikçiliği Desteklemeye Yönelik Programlar
- Program Alanları'nda değişiklik, Bilim Kurulu kararıyla yapılır.

Programları Uygulama Esasları

Madde 10. BİDEB tarafından yürütülen Programlar gerektiğinde, alanlara, üniversitelere, kurum ve kuruluşlara göre dağılımlar gözetilerek bu Esaslar'da belirtilen genel kural ve ilkelere göre yönetilir. İlgili programın öngördüğü ve "Program Yürütme Kural ve İlkeleri"nde belirtilen hükümler uygulanır.

Ortaöğretim, Öğrenci, Öğretmen ve Lisans Öğrencilerine Yönelik Eğitim Programları

Madde 11. Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Program Alanı kapsamında aşağıda belirtilen programlar yürütülür:

a) Ulusal Ortaokul Matematik Olimpiyatı Programı: Programın amacı; orta okulların 5., 6., 7. ve 8. Sınıflarına devam etmekte olan öğrencileri temel fen bilimlerinde çalışmalar yapmak üzere özendirme, yönlendirmek, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda erken yaşta itibaren özel eğitim olanakları sağlayarak gelişmelerine katkıda bulunmaktır.

Bu amacı gerçekleştirmek için, tüm ortaokulların her birinin önereceği öğrenciler arasında iki aşamalı yarışma sınavları yapılır. Birinci aşama sınavlarında "başarılı" görülen öğrenciler Yaz Okulu'na ve/veya ikinci aşama sınavlarına çağırılır. Gerekli görüldüğünde bu sınav için Milli Eğitim Bakanlığı ve ÖSYM sınav merkezlerinden profesyonel destek alınır.

İkinci aşama sınavlarında derece alan öğrencilere madalya, başarı belgesi, kitap ve benzeri ödüller ile danışman öğretmenlerine para ödülü verilir. İkinci aşama sınavlarında üstün başarı gösteren öğrencilerden bir bölümü özel eğitim amacıyla düzenlenen Kış Okullarına davet edilir. Bu okullarda üstün başarı gösterenler arasından, Genç Balkan Matematik Olimpiyatı'nda Türkiye'yi temsil edecek öğrenciler belirlenir.

Ulusal Ortaokul Matematik Olimpiyatı'na ilişkin seçme ve yetiştirme işlemleri, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından oluşturulan Ulusal Matematik Olimpiyatı Komitesince yürütülür. Ulusal Ortaokul Matematik Olimpiyatlarında görev alan rehber, teknisyen vb. kişilere ödenecek ücretler ile ödül tutarları BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nun önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir. (2201 - Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı Programı)

b) Ulusal ve Uluslararası Bilim Olimpiyatları Programları: Programların amacı; ortaokul ve liselere devam etmekte olan öğrencileri temel fen bilimlerinde çalışmalar yapmaya özendirme, çalışmalarını yönlendirmek ve bu alanlarda özel eğitim olanakları sağlayarak gelişmelerine katkıda bulunmaktır. Bu amacı gerçekleştirmek için, okulların önereceği öğrenciler arasında Bilgisayar, Biyoloji, Fizik, Kimya ve Matematik dallarında iki aşamalı yarışma sınavları yapılır. Birinci aşama sınavlarında "başarılı" görülen öğrenciler Yaz Okulu'na ve/veya ikinci aşama sınavlarına çağırılır. Gerekli görüldüğünde bu sınavların yapılmasında Milli Eğitim Bakanlığı ve ÖSYM sınav merkezlerinden profesyonel destek alınır. İkinci aşama sınavlarında derece alan öğrencilere madalya ve para, danışman öğretmenlerine para ödülü verilir. İkinci aşama sınavlarında üstün başarı gösteren öğrencilerden bir bölümü özel eğitim amacıyla düzenlenen Kış Okullarına davet edilir. Bu okullarda üstün başarı gösterenler arasından, Uluslararası Bilim Olimpiyatları'nda Türkiye'yi temsil edecek öğrenciler (olimpiyat takımları) belirlenir.

Ulusal ve Uluslararası Bilim Olimpiyatları'na ilişkin seçme ve yetiştirme işlemleri, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından her dalda oluşturulan Olimpiyat Komitelerince yürütülür.

Ulusal ve Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında derece alanlara verilecek ödül miktarları ile Olimpiyatlarda görev alan Akademik Yönetici, Asistan, Gözetmen, Teknisyen, Rehber vb. kişilere ödenecek ücretler BİDEB Değerlendirme Destekleme Kurulu'nun önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir. (2202 - Ulusal Bilim Olimpiyatları Programı; 2203 – Uluslararası Bilim Olimpiyatları Programı)

c) Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışma Programı: Programın amacı; ortaöğretim öğrencileri arasında araştırma ve araştırmacılık ilgi ve anlayışının oluşup gelişmesine katkıda bulunmaktır. Bilgisayar, Biyoloji, Fizik, Kimya, Matematik, Yer Bilimi ve Sosyal Bilimler alanlarında yapılan Araştırma Projeleri Yarışması tüm ortaöğretim öğrencilerine açık olarak yapılır. Yarışmaya her öğrenci bir proje ile katılabilir; her proje en çok iki öğrenci tarafından hazırlanabilir. Öğrenciler tarafından hazırlanan araştırma projeleri iki aşamalı olarak değerlendirilir.

Birinci aşama bölge merkezlerinde yapılır. Bu aşamada BİDEB tarafından görevlendirilen "Bölge Koordinatörleri"nin oluşturduğu jüriler proje değerlendirmelerini yaparlar. Proje yarışmasının yapıldığı her alan için görevlendirilen jüriler projeleri ön elemeyi geçirir ve sergilenmeye değer görülen projeler bölge sergisinde sergilenirler. Sergilenen projeler jüriler tarafından incelenir. Sergi sırasında proje sahibi öğrencilerle sözlü/mülakatla görüşmeler yapılarak, Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı tarafından belirlenen sayıda proje, Ankara'da yapılacak "Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Final Yarışması"na katılmaya hak kazanır. Bölge Proje yarışmasında ödül kazanan öğrenciler ile danışman öğretmenlerine Kurum tarafından belirlenen para ve diğer ödüller verilir.

İkinci aşamada; Bölgelerde finalist olarak belirlenen projeler Ankara'da yapılan "Ortaöğretim Öğrencileri Araştırma Projeleri Final Sergisi'ne" katılırlar. BİDEB tarafından her dalda oluşturulacak jürilerce, sergi sırasında yapılan sözlü/mülakatla öğrencilerin projeleri hakkında ayrıntılı bilgi vermeleri sağlanır. Jürilerce yapılan ayrıntılı inceleme ve değerlendirmeler sonunda ödüle hak kazanan projeler belirlenir. Ödül kazanan öğrenciler ile danışman öğretmenlerine Kurum'ca para ve diğer uygun görülen ödüller verilir. Uluslararası proje yarışmalarında ülkemizi temsil edecek projeler de bu projeler arasından değerlendirme jürilerinin başkanlarından oluşan komisyon tarafından seçilir.

Ayrıca, Kurum'ca, ulusal ve/veya uluslararası kurum ya da kuruluşlarla işbirliği yapılarak Ortaöğretim, İlköğretim öğrencilerine yönelik araştırma proje yarışmaları düzenlenebilir. Bu yarışmaların uygulanmasında Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışma Programının İlkeleri uygulanır. Ortaöğretim Öğrencileri Proje Yarışmasında ödül kazananlara verilecek ödül miktarı ile yarışmalarda görev alan rehber, sekreter vb. kişilere ödenecek ücretler BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nun önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir. (2204 - Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması Programı)

d) Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Etkinlikleri Destekleme Programı: Programın amacı; ilk ve ortaöğretim öğretmenlerine yönelik bilim

danışmanlığı seminerleri ve benzeri toplantılar ile ilk, orta ve yükseköğrenim çağı öğrencilerinden üstün başarı gösterenlerin bilimsel ve akademik performanslarının artırılması ve geleceğin bilim insanı ve araştırmacılarının yetişmesine katkı sağlamak için düzenlenecek bilim kampları, doğa eğitimleri, teorik ve uygulamalı yaz ya da kış bilim okulları ve yarışmalar ile öğretmen ve öğrencilere yönelik girişimcilik ve yenilikçilik eğitim ve etkinliklerini desteklemektir.

Bu program kapsamında destek verilecek etkinlikler ve destek miktarları BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından değerlendirilir. Kurul tarafından gerekli görülen durumlarda jüri/panel/danışman görüş ve önerilerine de başvurulabilir. Alınan kararlar Başkanlık Oluru ile kesinleşir. Verilecek destek kapsamında hangi giderlerin ne oranda karşılanacağı ve etkinlik kapsamında görev alan öğretim görevlileri, teknisyen, yardımcı personel vb. kişilere ödenecek ücretler BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nun önerisi üzerine Bilim Kurulu tarafından belirlenir. (2229- Lisans ve Lisans Öncesi Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Etkinlikleri Destekleme Programı).

Lisans Öğrencilerine Yönelik Programlar

Madde 12. Üniversite lisans öğrencilerine yönelik programların amacı; üniversite lisans öğrencilerini Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında öğrenim ve çalışmalar yapmaya özendirme, çalışmalarını yönlendirmek, yaratıcı ve araştırmacı yönlerini ortaya çıkarıp gelişmelerini sağlamak, bilimsel düşünme ve araştırmacılığa yatkınlıklarını geliştirerek geleceğin bilim insanları olarak yetişmelerini sağlamaktır. Bu amaçla aşağıda belirtilen programlar uygulanır:

a) Yurt İçi Lisans Burs Programı: Durumu aşağıda belirtilen koşullardan en az birine uyan öğrencilere:

1) Her yıl ÖSYM Başkanlığı'nca yapılan Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS) sonunda gireceği bölümün gerektirdiği puan durumu esas olmak üzere yapılan sıralamada o yıl TÜBİTAK Bilim Kurulunca belirlenen sayıda öğrenci arasına giren ve üniversitelerimizin Doğa Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında TÜBİTAK Bilim Kurulunca belirlenmiş alt alanlardan birini kazanarak kayıt yaptıran öğrencilere sınavsız,

2) Ortaöğrenimi sırasında ülkemiz adına Kurum'un katılmakta olduğu Uluslararası Bilim Olimpiyatları'nda ülkemizi temsil eden takımlarda yer alan ve ortaöğrenimi bitirdikten sonra gireceği ilk Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS) sonunda üniversitelerimizin bu olimpiyat alanları ile ilgili bölümlerinden/programlarından birini kazanarak veya sınavsız yerleştirilme hakkından yararlanarak kayıt yaptıran öğrenciler ile Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında ülkelerini temsil eden takımlarda yer alarak dereceye giren ve lisans öğrenimi için ülkemizde alanları ile ilgili bölümlerden/programlardan birine kayıt yaptıran yabancı uyruklu öğrencilere,

3) Kurum tarafından her yıl düzenlenen Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması'nda ödül alan ve Uluslararası Proje Yarışmalarına Ülkemiz adına katılarak birincilik, ikincilik ya da üçüncülük kazanan ve ortaöğretimi bitirdikleri yıl girdikleri Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS) sonunda bu yarışma alanlarıyla ilgili bölümlerden/programlardan birini kazanarak veya sınavsız yerleştirilme hakkından yararlanarak kayıt yaptıran öğrencilere sınavsız,

4) Kurum tarafından her yıl düzenlenmekte olan Ulusal Bilim Olimpiyatlarının 2. aşama sınavlarına katılarak bu sınavlar sonunda derece alan ve ortaöğretimi bitirdikten sonra gireceği ilk Lisans Yerleştirme Sınavında (LYS) üniversitemizin bu yarışma alanlarıyla ilgili bölümlerinden/programlarından birini kazanarak kayıt yaptıran öğrencilere sınavsız, Üniversite lisans bursu verilir. Yabancı uyruklu öğrencilere lisans bursu yanında üniversite kayıt harcı desteği de verilir.

Bursiyerlerin başarı durumu BİDEB tarafından izlenir. Bursun üniversite lisans öğrenimi boyunca devamı için, öğrencinin başarı durumunun BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nca belirlenecek başarı ölçütlerine uyması gerekir.

Üniversite lisans bursiyerlerine verilecek aylık burs ve destek miktarları, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nun önerisi üzerine, her yıl Bilim Kurulu'nca belirlenir. (2205- Yurt İçi Lisans Burs Programı)

b) Üniversite Öğrencileri Yurt İçi/Yurt Dışı Araştırma Projeleri Destekleme Programı: Programın amacı; üniversitelerin Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarıyla ilgili dallarında öğrenim görmekte olan T.C. vatandaşı (K.K.T.C. vatandaşları için koşul gerekli görüldüğü takdirde TÜBİTAK Başkanlığının onayı ile kaldırılabilir) lisans öğrencilerini, projeler yoluyla araştırma yapmaya teşvik etmek, yurt içinde belli konularda kurum/kişilerce düzenlenmesi planlanan lisans seviyesindeki proje yarışmalarına destek sağlamak, uluslararası proje yarışmalarına katılması uygun görülen projelere katılım giderleri için kısmi destek vermektir.

Bu program kapsamında yapılan proje başvurularına verilecek destek, her yıl Bilim Kurulu tarafından belirlenen destek üst sınırını geçmemek koşulu ile BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir. Kurul tarafından gerekli görülen durumlarda jüri/panel/danışman görüş ve önerilerine de başvurulabilir. Alınan kararlar Başkanlık oluru ile kesinleşir.(2209 - Üniversite Öğrencileri Yurtiçi/Yurtdışı Araştırma Projeleri Destekleme Programı)

c) Sanayiye Dönük Lisans Bitirme Tezleri Yarışması: Programın amacı; lisans düzeyinde üniversite sanayi işbirliğinin teşvik edilmesi ve bitirme tezlerinin sanayinin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenmesinin özendirilmesidir.

Bu amaçla, üniversitelerin Mühendislik ve Teknoloji ile Tarımsal Bilimler alanlarıyla ilgili dallarında öğrenim görmekte olan lisans öğrencilerinin, üniversite sanayi işbirliğinde, sanayi sektörünün bir sorununu çözmeyi hedefleyen lisans bitirme tezleri hazırlamaları desteklenecek ve bu tezler için yarışma düzenlenecektir. Program kapsamında tez hazırlığı

için verilecek destekler ve yapılacak yarışmalara ilişkin kurallar programın Yürütme Kural ve İlkelerinde belirlenir. (2241-Sanayiye Dönük Lisans Bitirme Tezleri Yarışması)

d) Üniversite Öğrencilerine Yönelik Yazılım Yarışması: Programın amacı; Ülkemizin önceliklerine, ekonomik ve teknolojik gelişmesine hizmet edecek nitelikteki bilimsel ve teknolojik insan kaynağının geliştirilmesini teşvik etmektir.

Bu amaçla, üniversitelerin Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarıyla ilgili dallarında öğrenim görmekte olan lisans öğrencilerinin, yazılım alanında geliştirdikleri projeler için yarışma düzenlenecektir. Yarışmaların değerlendirilmesi ve bu kapsamda verilecek destekler programın Yürütme Kural ve İlkelerinde belirlenir. (2242-Üniversite Öğrencilerine Yönelik Yazılım Yarışması)

Lisansüstü Öğrencilerine Yönelik Programlar

Madde 13. Lisansüstü öğrencilerine yönelik programların amacı; yurt içinde ve/veya yurt dışında üniversitelerin lisansüstü programlarının Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarından birinde lisansüstü öğrenime kabul edilmiş öğrencileri ve araştırmacıları burs ve programın öngördüğü diğer katkılarla destekleyerek genç bilim insanlarının yetişmesine ve ülkemizde lisansüstü eğitim ve araştırma olanaklarının gelişmesine yardımcı olmak ve yabancı ülke vatandaşı olan üstün başarılı öğrencilerin Türkiye’de lisansüstü düzeyde öğrenim veya araştırma yapmaları için olanaklar sağlamaktır. Bu amaçları gerçekleştirmek için aşağıda belirtilen programlar yürütülür.

a) Yurt İçi Lisansüstü Burs Programı: Program kapsamında;

1. Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarından birinde lisansüstü eğitim yapmak isteyen T.C. vatandaşı üstün başarılı son sınıf lisans öğrencileriyle ders aşamasını tamamlayan yüksek lisans öğrencilerine; lisans/yüksek lisans öğrenimlerini bitirdikleri yılı takip eden öğretim yılı başından itibaren bir yüksek lisans/doktora programına kayıt yaptırmış olmaları şartıyla,

2. Yukarıdaki alanlardan birinde yüksek lisans/doktora öğrenimi gören T.C. vatandaşı üstün başarılı öğrencilere program yürütme kural ve ilkeleri çerçevesinde burs verilir.

Lisansüstü öğrenimi yapan bursiyerlere, başka bir yerden geliri olan ve olmayanlar için farklı tutarlarda (tam burs/kısmi burs) olmak üzere BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulunun önerisi üzerine Bilim Kurulu tarafından belirlenen aylık burs ödenir. Tam burs almakta iken başka bir yerden gelir sağlamaya başlayan bursiyerler kısmi burslu statüye, kısmi burs almakta iken sağlamakta olduğu gelirden/gelirlerden yoksun kalanlar da tam burslu statüye geçirilirler. Yüksek lisans sonrası doktora devam edeceklere aylık ek burs ve doktora öğrenimi gören öğrencilere ayrıca yılda iki kez ek destek verilir. Ayrıca, Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) nun belirlediği öncelikli alanlar ve sanayiye yönelik tezler ile

lisans öğrenimini fen bilimleri alanında yapanlardan lisansüstü öğrenimini sosyal ve beşeri bilimler alanında yapacak olan başarılı öğrencilere Bilim Kurulu tarafından belirlenen teşvik bursları verilebilir.

Bursiyerler, başvuru yapan adaylar arasından, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir ve Başkanlık onayıyla kesinleşir.

Öğrenime başlama tarihi esas olmak üzere, yüksek lisans öğrencilerine iki yıla kadar, doktora öğrencilerine ise dört yıla kadar burs ödenebilir. Bursiyer, programın yürütme kural ve ilkelerine uymak, kayıtlı olduğu programı 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 44'üncü maddesinde belirtilen azami sürelerde bitirmek ve bunu belgelendirmek zorundadır. Program kapsamında verilen burslar, başarıya verilen ödül niteliğindedir. Bu nedenle öğrenimini yürütme kural ve ilkelerinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirerek tamamlayan bursiyerlerin mecburi hizmet ve geri ödeme gibi yükümlülükleri yoktur.

TÜBİTAK Yurt İçi Lisans Burs Programı kapsamında desteklenen bursiyerlerden, öğrenimlerini 2547 sayılı Kanunun 44'üncü maddesinde belirtilen sürelerde bitirerek hiç ara vermeden alanlarında lisansüstü eğitimlerine devam edenler, yurt içi lisansüstü burs programlarının (Yurt İçi Lisansüstü Burs Programı/Yabancı Uyruklular Lisansüstü Burs Programı) o yıl ilan edilen başvuru ve burs verilme koşullarını sağladıkları takdirde bursiyerlikleri lisansüstü burs programı kapsamında devam ettirilir.

Program kapsamında BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu kararı ile desteklenecek bursiyer sayıları alanlara göre farklı belirlenebilir. Programın yürütme kural ve ilkelerinde, alanlara ve bursiyerlerin öğrenim düzeylerine göre verilecek bursların koşulları ayrı olarak belirlenebilir. Lisansüstü öğrenimini verilen süre içerisinde başarıyla tamamlayamayanlara yapılan ödemeler faiziyle birlikte geri alınır. Yüksek lisansını başarıyla tamamlayanlardan doktora devam edeceğini taahhüt etmesine rağmen doktora devam etmeyenlere yapılan ek burs ödemelerinin tamamı faiziyle birlikte geri alınır.

Bursiyerlere ödenecek burs/teşvik bursu ve ek destek tutarları Bilim Kurulu tarafından belirlenir. (2211-Yurt İçi Lisansüstü Burs Programı)

b) Yabancı Uyruklular Lisansüstü Burs Programı: Yabancı Ülke vatandaşlarından Türkiye'de; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında lisansüstü düzeyde çalışmalar yapacak olan üstün başarılı öğrencilere program kural ve ilkelerine uygun olarak burs verilir. Başvuruların ülkeler arasında dengeli dağılımı esas alınarak desteklenecek bursiyerler için BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu Kararı ile ülkeler bazında kontenjan belirlenebilir. Lisansüstü çalışmasının tamamını Türkiye'de yapacak bursiyerler için burs süresi öğrenime başladıkları tarihten itibaren yüksek lisans için 2, doktora için de 4 yıl olmak üzere toplam 6 yıla kadardır. Bursun bu süreler içinde devam etmesi, öğrencilerin programın kural ve ilkelerinde belirlenen başarı ölçütlerine uyması koşuluna bağlıdır. Programlar kapsamında tüm bursiyerlere, eğitim seviyesine göre yaşam giderlerine yönelik aylık burs ödenir. Bursiyerler programın kural ve ilkelerine uymak, kayıtlı olduğu programı 2547 sayılı

Yükseköğretim Kanununun 44'üncü maddesinde belirtilen azami sürelerde bitirmek ve bunu belgelendirmek zorundadır. Yabancı Uyruklular İçin Lisansüstü Burs Programı kapsamında yapılacak ödemelerin kapsamı ve tutarları, her yıl Bilim Kurulu tarafından belirlenir. (2215-Yabancı Uyruklular Lisansüstü Burs Programı)

c) Yabancı Uyruklular Araştırma Burs Programı: Yabancı Ülke vatandaşlarından Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında çalışmalar yapan doktorasını almış genç araştırmacılar ile yurt dışında doktora programına kayıtlı olup araştırmalarının bir kısmını Türkiye'de gerçekleştirecek veya doktora sonrası çalışmalarını Türkiye'de yapacak genç araştırmacılara program kural ve ilkelerine uygun olarak burs, yol ve sağlık sigortası ile araştırma desteği verilir. Burs süresi en çok 12 aydır. Bursun bu süreler içinde devam etmesi, öğrencilerin programın kural ve ilkelerinde belirlenen başarı ölçütlerine uyması koşuluna bağlıdır.

Yabancı Uyruklular Araştırma Burs Programı kapsamında yapılacak ödemelerin kapsamı ve tutarları, her yıl Bilim Kurulu tarafından belirlenir. (2216- Yabancı Uyruklular Araştırma Burs Programı)

d) En Az Gelişmiş Ülkeler Lisansüstü Burs Programı: Birleşmiş Milletlerin En Az Gelişmiş Ülkeler (EAGÜ) kategorisindeki ülkelerin vatandaşlarından Türkiye'de; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında tezli yüksek lisans ve doktora yapan başarılı öğrencilere program kural ve ilkelerine uygun olarak yüksek lisans için en fazla 2 yıl, doktora öğrenimi için de en fazla 4 yıl süreyle burs/destek verilir. Ayrıca lisan hazırlık sınıfında da bursiyerler 1 yıl süreyle burs/destekten yararlandırılır. Bursiyerlere, eğitim seviyesine göre yaşam giderlerine yönelik aylık burs ödenir, yol gideri ve okul harçları karşılanır. Doktora bursiyerlerine ayrıca yılda iki kez ek destek ödenir. Bursiyerler programın kural ve ilkelerine uymak, kayıtlı olduğu programı 2547 sayılı Kanunun 44'üncü maddesinde belirlenen sürelerde bitirmek ve bunu belgelendirmek zorundadır. Yüksek lisans bursiyerlerinden öğrenimini başarıyla bitirip doktora eğitimine başlayanlara doktora bursu ödenmeye başlanır. En Az Gelişmiş Ülkeler Lisansüstü Burs Programı kapsamında yapılacak ödemelerin kapsamı ve tutarları, her yıl Bilim Kurulu tarafından belirlenir. (2235-En Az Gelişmiş Ülkeler Lisansüstü Burs Programı)

e) Yurt Dışı Lisansüstü Burs Programı: Programın amacı; T.C. uyruklu üniversite mezunlarına eğitimlerini tamamladıktan sonra Türkiye'ye dönmeleri kaydıyla yurt dışında, lisansüstü eğitim almalarına destek sağlamaktır. Yurt dışı lisansüstü bursları, programın yürütme kural ilkelerinde belirlenen koşulları sağlayan T.C. uyruklu üniversite mezunlarına verilir. Program kapsamında;

1. Bilim Kurulu'nun belirlediği alanlar (Ek-1) ile Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) tarafından belirlenen öncelikli alanlardan birinde yurt dışında doktora yapmak isteyen T.C. vatandaşı üstün başarılı, son sınıf lisans öğrencileri, lisans mezunları, yüksek lisans öğrencileri ve mezunları ile doktora öğrencilerine, yurt dışındaki bir yüksek lisans/doktora programına kayıt yaptırmış olmaları şartıyla,

2. Bilim Kurulu'nun belirlediği alanlar (Ek-1) ile Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) tarafından belirlenen öncelikli alanlardan birinde doktora yapmak amacıyla yurt dışında yüksek lisans/doktora öğrenimi gören T.C. vatandaşı üstün başarılı öğrencilere,

program yürütme kural ve ilkeleri çerçevesinde burs ve destekler verilir.

Bursiyerler BİDEB tarafından oluşturulan jüri/panel/danışman önerileri doğrultusunda BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir ve Başkanlık oluru ile kesinleşir. Bursun devamı, öğrencinin lisansüstü öğrenimi süresince başarılı olmasına bağlıdır. Bursiyerlere ödenecek burs ve desteklerin türleri ile tutarları Bilim Kurulu tarafından belirlenir. Yurt dışı lisansüstü burs programı bursiyerleri, çalışmalarını tamamladıktan sonra yurda dönmek ve BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulunun uygun göreceği, alanlarıyla ilgili bir işte çalışmakla yükümlüdür. Yurda dönüşteki mecburi hizmet süresi, Kurum'ca bursiyere döviz olarak yapılmış toplam ödemenin bursun başladığı tarihteki döviz üzerinden aylık yaşam gideri miktarına bölünmesiyle elde edilen rakam karşılığı aydır. Bursiyerin lisansüstü çalışmalarını tamamlayamayacağı kanısına varılır ve başarısızlık nedeni BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nca kabul edilebilecek nitelikte (sağlık vb. sorunlar) değilse, ya da bursiyer mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getirmezse, Kurum'un kendisi için yaptığı tüm ödemeler, yurt dışına gitmeden önce düzenlenmiş olan taahhütname ve kefaletname hükümleri uyarınca yasal faizi ile birlikte döviz olarak geri alınır. (2213-Yurt Dışı Lisansüstü Burs Programı).

f) Yurt Dışı Araştırma Burs Programı: Programın amacı; ülkemizde doktora programlarına kayıtlı olanlar ile diğer araştırma kuruluşlarında çalışan doktora öğrencisi araştırmacıların, Türkiye'deki olanaklarla çözemedikleri araştırma sorunlarını yurt dışında bir araştırma ortamında çözmelerini sağlamak için destek vermektir. Bu amaçla, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenen koşullara uyan T.C. uyruklu doktora öğrencilerine/araştırmacılara burs verilir. Başvurular değerlendirilirken, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kararları uyarınca Bilim Kurulu'nun belirleyeceği alanlara öncelik verilir. Öncelikli alanlar burs duyurusunda belirtilir."

Burs süresi en çok 12 aydır. Ancak, Üniversitelerin yurt dışındaki Üniversitelerle müşterek doktora programı geliştirmiş bölümlerindeki doktora öğrencilerine müşterek doktora programı kapsamında en çok 24 ay süreyle burs verilir. Bursiyerler BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir. Kurul tarafından gerekli görülen durumlarda jüri/panel/danışman görüş ve önerilerine de başvurulabilir. Alınan kararlar Başkanlık oluru ile kesinleşir.

Bu program kapsamında Kurum'dan destek alanlar Türkiye'ye döndükten sonra yurt dışı çalışmalarıyla ilgili yazılı bir raporu Kurum'a vermekle; Kurum'un onayı dışında Türkiye'ye dönmeyenler ise kendileri için yapılmış tüm ödemeleri aynı döviz cinsinden olmak üzere, en son ödemenin yapıldığı tarihten itibaren kamu bankalarınca döviz cinsinden açılan bir yıl vadeli döviz tevdiat hesaplarına uygulanan azami faizi ile birlikte geri ödemekle yükümlüdürler.

Bursiyerlere verilecek destek, aylık burs yol ve sağlık sigortası giderlerini kapsar. Bursiyerlerin akademik danışmanlarına da danışmanlık ücreti ödenir. Bu program kapsamında verilecek destek miktarı ve türleri BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nun önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir (2214 - Yurt Dışı Araştırma Burs Programı).

g) Lisansüstü Yaz Okulu ve Benzeri Diğer Etkinlikleri Destekleme Programı:

Programın amacı; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında üniversitelerin lisansüstü öğrencilerinin, araştırma kurumlarında görev yapan genç araştırmacıların ve uzmanların bilim dallarındaki yeni gelişmelerden haberdar edilmeleri ve yeni araç-gereçlerin kullanımı ile yeni teknikleri tartışıp öğrenebilmeleri için ortam yaratılmasını sağlamaktır. Bu etkinlikler ulusal, uluslar arası katılımlı ve uluslararası düzeyde olabilir. Bunun için, önerilecek yaz okulları ve benzeri diğer etkinlik programlarının, üniversitelerde lisans düzeyinde düzenli olarak öğretimi yapılan konular yerine lisansüstü öğrencilere ve araştırmacılara bilim dallarındaki son gelişmeleri aktaracak ve yenilikleri tanıtacak nitelikte özgün konuları ve/veya geliştirmekte olan Üniversitelerdeki lisansüstü öğrencilerin kredili ders ihtiyaçlarına cevap verebilecek konuları içermesi gerekir.

Etkinlik düzenlemek için ön-başvurular, bu gibi etkinlikleri düzenlemek isteyen kişi ve/veya kuruluşlar tarafından yapılır. Planlanan etkinlikte tartışılacak konular ile yaptırılacak uygulamalar, etkinlikte görev alacak öğretim üyeleri ve varsa yardımcı personelin adları ön-başvuru sırasında BİDEB'e iletilir. BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu gerekli görülen durumlarda jüri/panel/danışman görüş ve önerilerini de alarak etkinliğin sağlayacağı yararlar ile bütçe ve diğer olanakları dikkate alır ve destek verilecek etkinliklerle bunlara verilecek destek tutarlarını belirler. Desteklenecek etkinlikler ve tutarları Başkanlık onayından sonra kesinleşir. Bu program kapsamında desteklenecek etkinliğin türüne göre verilecek destek miktarları ve etkinlikte görev alan öğretim görevlisi, teknisyen vb. kişilere ödenecek ücretler BİDEB'in önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir. (2217 - Lisansüstü Yaz Okulu ve Benzeri Diğer Etkinlikleri Destekleme Programı)

Araştırmacıları Desteklemeye Yönelik Programlar

Madde 14. Programların amacı; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında lisans/yüksek lisans/doktorasını ya da Tıbbi Bilimlerde doktora veya uzmanlık çalışmalarını tamamlamış araştırmacılara çalışmalarını yurt içinde veya yurt dışında sürdürebilmeleri için destek vermek ya da ülkemiz araştırmacılarının yurt dışındaki araştırmacılar ve araştırma merkezleriyle etkileşimlerini sürdürebilmeleri için uygun ortam ve olanaklar sağlamaktır. Bu amacı gerçekleştirmek için aşağıda belirtilen programlar uygulanır.

a) Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı: Bu programa; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında doktorasını ya da Tıbbi Bilimlerde doktora ya da uzmanlığını almış araştırmacılar Türkiye'deki üniversitelerde ya da diğer araştırma kurumlarında/kuruluşlarında yapacakları doktora/uzmanlık sonrası araştırmalarına destek için başvurabilirler. Bursiyerlerin belirlenmesini BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu yapar. Kurul ihtiyaç duyduğunda, jüri/panel ve/veya danışman görüşünden yararlanır. Burs süresi; en çok 24 aydır. Bursiyerler araştırmalarıyla ilgili olarak, gerekli durumlarda "gelişme raporu", burs bitiminde de "sonuç raporu" vermekle yükümlüdür. Bursiyerlere verilecek destek miktarları BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu önerisi üzerine Bilim Kurulu tarafından belirlenir (2218- Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı).

b) Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı: Bu programın amacı; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında doktorasını ya da Tıbbi Bilimlerde doktora veya uzmanlığını almış T.C. uyruklu araştırmacılara, araştırmalarını yurt dışında yürütebilmeleri için destek sağlamaktır. Bursiyerler, konunun uzmanlarından oluşturulan jüri/panel/danışman görüşleri alınarak BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir. Verilecek destek; bursiyerin yurt dışına gidiş-dönüş yol giderleri, aylık yaşam giderleri ve sağlık sigortası ile varsa eşinin yurt dışı gidiş-dönüş yol giderlerini kapsar. Burs süresi, uygulanan programa göre, en çok 12 aydır. Bu program kapsamında Kurum'dan destek alanlar Türkiye'ye döndükten sonra yurt dışı çalışmalarına ilgili yazılı bir raporu Kurum'a vermekle; Kurum'un onayı dışında Türkiye'ye dönmeyenler ise kendileri için yapılmış tüm ödemeleri döviz olarak geri ödemekle yükümlüdürler. Bursiyerlere verilecek en yüksek aylık burs miktarı BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu önerisi üzerine Bilim Kurulu tarafından belirlenir. Bu bağlamda, bursiyerlere yurt dışından verilen destekler de dikkate alınarak, her bursiyere verilecek destek miktarı BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir (2219 - Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı).

c) Konuk ve Akademik İzinli (Sabbatical) Bilim İnsanlarının Desteklenmesine Yönelik Program: Bu programın amacı; Üniversiteler ile Kamu ya da özel sektör kurum/kuruluşlarında, Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında araştırmalara katılmak; konferanslar, dizi seminerler vb. bilimsel etkinlikler düzenlemek üzere yurt dışından davet edilen seçkin bilim insanların ülkemize getirilebilmeleri için olanaklar sağlamak ve konuk bilim insanların vereceği konferans, seminerler vb. bilimsel etkinliklere il dışından katılacak genç araştırmacılara destek sağlamaktır. Programdan yararlanmak için, üniversitelerde ve/veya kamu kurum/kuruluşlarında görevli araştırmacılar başvurabilir. Başvurular, gerekli görülen durumlarda, ilgili uzman/danışman/panelistlerin görüş ve önerileri de alınarak, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından değerlendirilir. Bu program kapsamında, TÜBİTAK Başkanlığı tarafından bilgi ve deneyiminden faydalanılması, araştırmalara katılması, Kurum adına bilimsel etkinlikler düzenlemesi ve benzeri faaliyetlerde bulunması

amacıyla yurt dışında veya Ankara dışında yerleşik bilim insanları da davet edilebilir. Konuk bilim insanlarına verilecek destek türleri ve tutarları her yıl Bilim Kurulu tarafından belirlenir. Davet edilmesi uygun görülen konuk bilim insanlarına Bilim Kurulu tarafından belirlenen tutarı aşmamak koşuluyla BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından programın süresine göre belirlenecek tutarda gündelik ile sağlık sigortası ve yol gideri ödenir (2221- Konuk ve Akademik İzinli (Sabbatical) Bilim İnsanı Destekleme Programı).

d) Yurda Dönüş Araştırma Burs Programı: Bu programın amacı; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında lisans/yüksek lisans/doktorasını ya da Tıbbi Bilimlerde doktora veya uzmanlığını almış yurt dışındaki T.C. Uyruklu deneyimli araştırmacıların Türkiye'ye dönmelerini teşvik etmek ve araştırma çalışmalarını yurt içinde sürdürebilmeleri için destek vermektir. Bursiyerler, konunun uzmanlarından oluşturulan jüri/panel/danışman görüşleri alınarak BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir. Burs süresi en çok 24 aydır. Bursiyerler araştırmalarıyla ilgili olarak gerekli durumlarda "gelişme raporu", burs bitiminde de "sonuç raporu" vermekle yükümlüdür. Bursiyerlere verilecek destek miktarları ve türleri BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu önerisi üzerine Bilim Kurulu tarafından belirlenir. (2232-Yurda Dönüş Araştırma Burs Programı)

Bilimsel Etkinlikleri ve Etkinliklere Katılımı Desteklemeye Yönelik Programlar

Madde 15. Bu programların amacı; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında yurt içinde düzenlenen ulusal, uluslararası katılımlı ve uluslararası bilimsel etkinliklere destek sağlamaktır. Verilecek destek, bilimsel etkinlik sırasında yapılacak harcamalarla, genç araştırmacıların yol ve konaklama giderlerini ve yurt dışında düzenlenen uluslararası bilimsel etkinliklere katılacak bilim insanlarına verilecek destekleri kapsar.

Bu kapsamda, bilimsel etkinlikleri ve etkinliklere katılımları desteklemek amacıyla, aşağıda belirtilen programlar yürütülür.

a) Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri ve Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılımı Desteklemeye Yönelik Programlar: Bu programlardan yararlanmak üzere yapılan başvurulara verilecek destekler, BİDEB tarafından oluşturulan ve Kurum Başkanı tarafından onaylanan Komisyonlarca veya Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığınca oluşturulan jüri/panel/danışman görüşlerine göre belirlenir ve Başkanlık onayına sunulur. Komisyon üyelerine panelistler gibi ödeme yapılır. Bu programlar kapsamında verilecek desteğin kapsamı ve miktarı BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nun önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir (2223 -Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı, 2224 – Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı).

b) Bilimsel İşbirliğine Yönelik Etkinlikleri Destekleme Programı: Bu programın amacı;

a) Bilimsel ve teknolojik işbirliği ağları ve platformları kurma girişimi ön toplantıları ve çalıştaylar,

b) TÜBİTAK ile ikili işbirliği antlaşması imzalayan ülkelerle, işbirliğinin geliştirilmesine yönelik olarak yapılacak olan bilimsel işbirliği toplantıları, çalıştaylar ve benzeri etkinlikler,

c) TÜBİTAK ile imzalanan antlaşmalar sonucu oluşan uluslararası ortak programlama işbirliği çalışmaları kapsamındaki toplantılar ve kısa süreli araştırmacı değişimlerinin desteklenmesidir.

Verilecek destek, yerli ve yabancı konukların gündelik, seyahat, konaklama giderleri ile toplantıların temsil, ağırlama ve organizasyon giderlerini kapsar.

Desteklenecek toplantılar ve verilecek destek tutarları, jüri/panel/danışman görüşleri esas alınarak BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir.

Değerlendirme yapılırken; bilimsel toplantının sağlayacağı yararlar yönünden önemi dikkate alınır. Verilecek desteğin kapsamı ve miktarı BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nun önerisi üzerine Bilim Kurulu tarafından belirlenir. (2234 - Bilimsel İşbirliğine Yönelik Etkinlikleri Destekleme Programı)

c) Proje Eğitimi Etkinliklerini Destekleme Programı: Bu program ile araştırmacılar ile yeterliliğini alan doktora öğrencilerine, ulusal ve uluslararası proje çağrılarına yönelik olarak proje yazma süreci, bu süreçte yer alan bilimsel yaklaşımlar, proje yönetimi, bütçelendirilmesi ve değerlendirme aşamasında göz önünde bulundurulması gereken hususlar ile katılımcıların aktif olarak katıldığı uygulamalı araştırma projesi hazırlama tekniklerinin öğretilmesine yönelik, yurt içinde kurum/kişilerce düzenlenmesi planlanan etkinliklere destek sağlanacaktır.

Başvuruların desteklenmesi ve verilecek destek tutarları, jüri/panel/danışman görüşleri esas alınarak BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir. Etkinlik başvurularının değerlendirilmesinde, düzenleme kurulunun yetkinliği, eğitimin bilimsel yeterliliği ve yaygın etkisi dikkate alınır. Program kapsamında verilecek desteğin kapsamı ve miktarı Bilim Kurulu tarafından belirlenir. (2237-Proje Eğitimi Etkinliklerini Destekleme Programı)

Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Projeleri Çerçevesinde Yürütülen Programlar

Madde 16. a) Bilimsel Değişim Burs Programları: Bu programlar, Kurum ile diğer ülkelerin bilimsel kuruluşları arasında imzalanan anlaşmalar çerçevesinde düzenlenip yürütülür. Bu programların amacı, anlaşma imzalanan ülkelerin araştırmacıları ile Türk araştırmacıların yapacakları ortak ya da bireysel araştırmalar ve diğer bilimsel etkinlikler için karşılıklı destekler sağlamaktır. Bu destekler, yapılan anlaşmalar uyarınca yol giderleri ve/veya yaşam giderlerine katkı biçiminde olabilir (2225 - TÜBİTAK-ALMANYA (DFG)

Bilimsel Değişim Burs Programı, 2227 - TÜBİTAK-MACARİSTAN (HAS) Bilimsel Değişim Burs Programı).

b) TÜBİTAK-Lindau Bilimsel Toplantı Katılım Desteği Programı: Programın amacı; fizik, kimya, tıp, fizyoloji ve ilgili alanlarında Türkiye’de lisans, lisansüstü eğitimlerine devam eden üstün başarılı öğrenciler ile ülkemizde yaptığı çalışmalarla bilime gelecekte ulusal ve uluslararası düzeyde önemli katkılarda bulunabilecek nitelikteki doktora derecesine sahip genç araştırmacıların ve ekonomi alanında doktora derecesine sahip genç araştırmacıların, güncel bilimsel konuları ve geleceğe yönelik araştırma alanlarını konu alarak Nobel ödüllü bilim insanları ile genç araştırmacıları ders, panel ve seminerler gibi çeşitli platformlarda buluşturmayı amaçlayan “Lindau Nobel Ödüllü Bilim İnsanları Toplantıları”na katılımları için destek sağlamaktır.

TÜBİTAK-Lindau bilimsel toplantı katılım desteği, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulunun belirleyeceği koşulları sağlayan lisans, lisansüstü öğrenciler ile doktora derecesine sahip genç araştırmacılara verilir.

Bu program kapsamında desteklenecek kişiler, lisans, lisansüstü öğrenciler ile doktora derecesine sahip genç araştırmacılar arasından BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenen kriterler çerçevesinde Ulusal Komite Toplantısı’nda seçilir. Ulusal Komite, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından, yaptığı çalışmalarla bilime ulusal ve uluslararası düzeyde önemli katkılarda bulunmuş T.C. uyruklu bilim insanlarından oluşturulur. Komiteler panel şeklinde faaliyet gösterirler ve komite üyelerine panelistler gibi ödeme yapılır.

Yapılan anlaşma uyarınca desteklenen kişilerin “Lindau Nobel Ödüllü Bilim İnsanları Toplantıları”na tüm katılım giderleri (yol giderleri, konaklama giderleri ve katılım ücreti) için destek sağlanır. Ayrıca, desteklenecek lisans/lisansüstü öğrenciler ile doktora derecesine sahip genç araştırmacılar için katkı payı ödenebilir. (2231-TÜBİTAK-Lindau Bilimsel Toplantı Katılım Desteği Programı)

c) Uluslararası Deneyimli Araştırmacı Dolaşım Programı: Bu program Avrupa Birliği Projeleri çerçevesinde TÜBİTAK ile Avrupa Komisyonu arasında imzalanan proje sözleşmesi hükümlerine uygun olarak düzenlenip yürütülür. Bu programın amacı yurt dışındaki yerli ve yabancı nitelikli araştırmacıların ülkemizde çalışmasının özendirilmesidir. Avrupa Birliği Projesi kapsamında yapılan sözleşme gereğince yurt dışından gelen araştırmacılara en çok 24 ay süreyle sözleşmede belirlenen aylık yaşam giderleri ile araştırma desteği verilecektir. Yurt dışından gelen araştırmacılar üniversite veya kamu kuruluşları ile özel sektördeki araştırma birimlerinde proje personeli olarak sözleşme ile istihdam edilerek çalıştırılacaktır. Araştırmacılara ödenecek aylık yaşam giderleri ve araştırma desteği tutarları araştırmacıyı istihdam eden kurum bütçesine aktarılacaktır (2236- Uluslararası Deneyimli Araştırmacı Dolaşım Programı).

Bu tür programların yürütülmesine ilişkin esaslar, ilgili programların “Program Yürütme Kural ve İlkeleri”nde belirtilir.

Girişimcilik ve Yenilikçiliği Desteklemeye Yönelik Programlar

Madde 17. Bu programların amacı, girişimcilik ve yenilikçilik kültürünün yaygınlaştırılması için düzenlenecek yarışmalar ile yurt içi ve dışı araştırma ve eğitim faaliyetlerine destek sağlamaktır. Verilecek destekler, programların yürütme, kural ve ilkelerinde belirlenir.

Bu kapsamda, aşağıda belirtilen programlar yürütülür.

a) Girişimcilik ve Yenilikçilik Yarışmaları Programı: Bu programın amacı, girişimcilik ve yenilikçilik alanlarında yapılan yarışmaları desteklemek ve/veya bu yarışmaları düzenlemek ve yurt dışında düzenlenen yarışmalara katılımı desteklemektir. (2238-Girişimcilik ve Yenilikçilik Yarışmaları Programı)

b) Girişimcilik ve Yenilikçilik Eğitim ve Araştırma Faaliyetlerini Destekleme Programı: Bu programın amacı, girişimcilik ve yenilikçilik alanlarında yurt içinde ve dışında düzenlenen kurs/eğitim programlarına katılım için destek sağlamaktır. (2239- Girişimcilik ve Yenilikçilik Eğitim ve Araştırma Faaliyetlerini Destekleme Programı).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlükten Kaldırma

Madde 18. Bilim Kurulu'nun 27.01.2005 tarih ve 2005/1 sayılı olağanüstü toplantısında kabul edilen "[TÜBİTAK Bilim Adamı Yetiştirme Grubu Burs, Destek ve Yarışma Programları Genel Uygulama Esasları](#)" yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE : 1

Bu Esasların yürürlüğe girdiği tarih itibariyle, BAYG Yürütme Komitesi Üyeleri bu esaslarda belirlenen BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu Üyeleri olarak görevlendirme sürelerinin sonuna kadar görevlerini sürdürürler.

GEÇİCİ MADDE : 2

Bu Esaslarda hüküm bulunmayan hallerde "TÜBİTAK DESTEK PROGRAMLARI BAŞKANLIĞININ KURULUŞ, GÖREV, YETKİ ve ÇALIŞMA ESASLARI" hükümleri kıyasen uygulanır.

GEÇİCİ MADDE : 3

Kaldırılan programlar için Bilim Kurulu'nun 27.01.2005 tarih ve 2005/1 sayılı olağanüstü toplantısında kabul edilen "Bilim Adamı Yetiştirme Grubu Burs, Destek ve Yarışma Programları Genel Uygulama Esasları" uygulanır.

Bu Esasların kabulünden önce yürürlükte bulunan programlar kapsamında yapılan tüm ödemeler sonuçlanıncaya kadar, yürürlükten kaldırılan esaslara göre alınan karar ve olurların uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE : 4

Bu Esasların 13 üncü maddesinde 2214-Yurt Dışı Araştırma ve 2216-Yabancı Uyruklular Araştırma Burs Programları kapsamında 06/09/2008 tarih 167 sayılı Bilim Kurulu kararıyla yapılan değişiklikler, medeniyetler ittifakı projesine ilişkin olarak Bilim Kurulu tarafından belirlenen öncelikli alanlarla sınırlı olup 31/12/2010 tarihine kadar seçilecek bursiyerlere uygulanır.

GEÇİCİ MADDE : 5

Bu esasların 13 üncü maddesinin (a) bendinin "T.C. Uyruklular İçin Yurt İçi Lisansüstü Burs Programları" başlıklı bölümüne son fıkra olarak, 06/09/2008 tarih 167 sayılı Bilim Kurulu kararıyla eklenen hüküm, 2004 yılı ve sonrasında TÜBİTAK Yurt İçi Lisans ve Yüksek Lisans bursiyeri olan ve hiç ara vermeden alanlarında yüksek lisans ve doktora eğitimlerine devam edenlere uygulanır.

Yürürlük ve Yürütme

Madde 19. Bu Esaslar, Bilim Kurulu'nda kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Madde 20. Bu Esasları Kurum Başkanı yürütür.

EK 1- 2213 - Yurt Dışı Lisansüstü Burs Programı Alanları/Konuları	
1	Akışkanlar Mekaniği
2	Akustik
3	Algılayıcılar
4	Astrodinamik/Yörünge mekaniği
5	Atıksu Yönetimi
6	Atmosfer Araştırmaları
7	Atmosfer Bilimleri
8	Bağımsız Karar Verme Sistemleri
9	Beslenme ve Fonksiyonel Gıdalar
10	Bilgi Güvenliği
11	Bilgi Tabanlı Sistemler
12	Bitki Biyoteknolojisi
13	Biyomalzemeler
14	Bulut Bilişim
15	Dalga Fiziği
16	DC & Kuantum Metroloji
17	Deprem Sismolojisi ve Risk Araştırmaları
18	Doğal Dil İşleme
19	Doğrudan Dijital Sentezleyiciler
20	E-Altyapılar
21	Elektriksel Ölçümler
22	Elektromanyetik Uyumluluk
23	Elektronik - Elektromanyetik Malzemeler
24	Elektronik-Mikroelektronik Güvenilirliği-Prognostik
25	Endüstriyel Mineral Teknolojileri
26	Enerjik Malzemeler
27	Enzimler ve Mikrobiyal Biyoteknoloji
28	E-Ticaret
29	Fonksiyonel Yeni Malzemeler
30	Fosil Yakıtlı Kaynaklar
31	Genişbant Teknolojileri
32	Gıda İşleme Teknolojileri
33	Gıda Mikrobiyolojisi ve Biyoteknoloji
34	Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi
35	Gömülü Sistemler
36	Görüntü Kalibrasyon, Uzaktan Algılama ve Uygulamaları ile Spektroskopi
37	Güç Elektroniği
38	Güç ve Depolama Teknolojileri
39	Güvenlik ve Güvenilirlik Mühendisliği
40	Haberleşme ve Uydu Mühendisliği

41	Hassas Cihazlar Mühendisliği
42	Hava Araçları Dinamiği
43	Hava Kalitesi Yönetimi
44	Hayvan Biyoteknolojisi
45	Isı Transferi
46	İşletim Sistemleri ve Uygulamaları
47	İtki Sistemleri
48	Jeofizik Yöntemler
49	Jeofiziksel Prosesler
50	Jeolojik ve Jeokimyasal Prosesler
51	Kaplama Teknolojileri
52	Katı ve Zararlı Atık Yönetimi
53	Kimyasal Metroloji
54	Lazer Teknolojileri
55	Lojistik Sistemleri, Ulaştırma Sistemleri, Tedarik Zinciri Yönetimi
56	Malzeme Bilimi ve Mühendisliği
57	Malzeme Teknolojileri
58	Medikal Biyoteknoloji
59	Medikal Jeoloji
60	Mekanik Tasarım
61	Mekatronik
62	Mikro/Nano/Opto-Elektronik Teknolojileri (MEMS, NEMS, MOEMS) ve Yarı İletken Teknolojileri
63	Mobil İletişim Teknolojileri
64	Modelleme ve Simülasyon Teknolojileri
65	Nano Boyutlu Ölçüm teknikleri
66	Nanometroloji
67	Nanoteknoloji
68	Nükleer Enerji
69	Optik
70	Polimer ve Organik Teknolojileri
71	Proses ve İnorganik Teknolojileri
72	Protein ve Karbonhidrat İçerikli Gıda Teknolojileri
73	Radyo Astronomi (Radyo Teleskop Sistemleri)
74	Sensörler
75	Seyrüsefer Sistemleri
76	Sinyal İşleme, Görüntü ve Video İşleme
77	Sistem Mühendisliği
78	Su ve Atıksu Arıtma Teknolojileri
79	Tıbbi Jeoloji
80	Titreşim
81	Uydu / Uzay Aracı Yönelim Belirleme ve Kontrol Sistemleri
82	Uydu Elektro-Optik, Kameralar, SAR

83	Uydu Görüntü İşleme
84	Uydu Güç Sistemleri
85	Uydu Haberleşme Sistemleri
86	Uydu Mekanik ve Isıl Analiz Tasarım ve Test
87	Uydu Montaj, Entegrasyon ve Test Sistemleri
88	Uydu Telemetri, Ölçme ve İzleme Teknikleri
89	Uydu Yer İstasyon Sistemleri
90	Uydu Yörünge Mekaniği, Elektromekanik ve Astrodinamik, Kol Uçuşu
91	Uzay Aracı / Uydu Fırlatma Sistemleri
92	Uzay Aracı Sistem Tasarımı
93	Uzay Hukuku, Politikaları ve Standartları
94	Uzay Malzemeleri
95	Uzay Sahası, Uzay Radyasyonu ve Güvenlik Koşulları
96	Uzay Sistemlerine Yönelik Sistem Mühendisliği
97	Uzay Tabanlı Jeofizik ve Jeodezik Yöntemler (Yer Sistem Bilimleri)
98	Üretim Teknolojileri
99	Veri Altyapıları
100	Veri Analizi ve Görselleştirmesi
101	Veri Madenciliği ve Veri Depolama
102	Veri Mühendisliği
103	Web 2.0 Teknolojileri
104	Yakın Uzay Fiziği (Uzay Havası, Güneş-Yerküre Fiziği, Plazma Fiziği)
105	Yazılım Doğrulama ve Geçerleme
106	Yazılım Geliştirme Metodolojileri
107	Yazılım Gereksinim Mühendisliği
108	Yazılım Kalitesi
109	Yazılım Proje Yönetimi
110	Yazılım Tasarımı
111	Yenilenebilir Enerji Kaynakları
112	Yörüngede Veri İşleme Sistemleri
113	Yörüngedeki Cisimlerin İzlenmesi

Kabul edildiği Bilim Kurulu Kararı	Yürürlüğe Giriş Tarihi	Metin
18/11/2006 tarihli ve 147 sayılı Toplantı	18/11/2006	 (Ulaşmak için tıklayınız)

Değiştiren Bilim Kurulu Kararı	Değiştirilen Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
08/07/2007 tarih ve 155 sayılı Toplantı	14/a maddesi değişikliği	08/07/2007
06/10/2007 tarih ve 157 sayılı Toplantı	13/d maddesi ile 15 inci madde değişikliği	01/01/2008
06/09/2008 tarih ve 167 sayılı Toplantı	13/a ve c madde değişikliği Geçici 4 ve Geçici 5 inci madde eklemesi	06/09/2008
05/09/2009 tarih ve 178 sayılı Toplantı	1 ve 3 ncü maddeler, 9/e başlığı, 11/a, b, c ve d bentleri, 13/b, c, d ve e bentleri, 14/b, 15 nci madde değişikliği	05/09/2009
07/11/2009 tarih ve 180 sayılı Toplantı	3 üncü madde, 6 ncı madde başlığı ve birinci fıkrası, 11/d bendi, 12/b bendi, 13/b, c, d ve e bentleri, 14/a bendi, 15 inci maddenin "Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri ve Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılımı Desteklemeye Yönelik Programlar" başlığı altındaki birinci fıkrası, 16/a ve b bentleri	07/11/2009
13/03/2010 tarih ve 184 sayılı Toplantı	12/a-1,2 ve 3 üncü fıkraları	13/03/2010 (Ulaşmak için tıklayınız)
06/06/2010 tarih ve 187 sayılı Toplantı	13 üncü maddeye (f) bendi eklenmesi	06/06/2010 (Ulaşmak için tıklayınız)

		için tıklayınız
06/11/2010 tarihli ve 191 sayılı Toplantı	14 üncü maddenin (c) bendinin 3 üncü ve 4 üncü fıkralarında değişiklik 15 inci maddeye yeni fıkra eklenmesi	06/11/2010 (Ulaşmak için tıklayınız)
07.05.2011 tarih ve 197 sayılı Toplantı	13 üncü maddenin (a) bendinde değişiklik	07/05/2011
19/11/2011 tarih ve 202 sayılı Toplantı	15 inci maddeye (c) bendi eklenmesi	19/11/2011
18/02/2012 tarih ve 205 sayılı Toplantı	13 üncü madde (a) bendi son iki fıkrası; 13 üncü madde "a) Yurt İçi Lisansüstü Burs Programları" başlığı altında yer alan "Yabancı Uyruklular İçin Yurt İçi Lisansüstü Burs Programları"nın 1, 2 ve 3 numaralı fıkraları; 13 üncü madde (c) bendi değişiklikleri	18/02/2012
07/04/2012 tarih ve 207 sayılı toplantı	9 uncu maddeye (g) bendi eklenmesi, 16 ncı maddeden sonra gelmek üzere "Girişimcilik ve Yenilikçiliği Desteklemeye Yönelik Programlar" başlıklı 17 nci maddenin ihdas edilmesi ve eski 17, 18, ve 19 uncu maddelerin numarası sırayla 18, 19 ve 20 olarak teselsül ettirilmesi	07/04/2012
02/06/2012 tarih ve 209 sayılı toplantı	9 uncu maddenin (f) bendinin değiştirilmesi, 16 ncı maddenin başlığının "Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Projeleri Çerçevesinde Yürütülen Programlar" şeklinde değiştirilmesi ve aynı maddeye "Uluslararası Deneyimli Araştırmacı Dolaşım Programı" başlıklı (c) bendinin eklenmesi	02/06/2012
01/09/2012 tarih ve 211 sayılı toplantı	12 nci maddeye (c) ve (d) bentlerinin eklenmesi; 13 üncü madde (a) bendi (3) numaralı fıkrası ile 13 üncü madde (a) bendinin "Yabancı Uyruklular İçin Yurt İçi Lisansüstü Burs Programları başlıklı bölümünün (1) numaralı fıkrasının değiştirilmesi	01/09/2012 (Ulaşmak için tıklayınız)
03/11/2012 tarih ve 213 sayılı	3 üncü madde,	03/11/2012

toplantı	11 inci madde, 16 ncı madde (b) bendi 1 inci ve 3 üncü fıkralar, (c) bendi	Ulaşmak için tıklayınız
01/12/2012 tarih ve 214 sayılı toplantı	9, 11, 12, 13, 14 ve 15 inci maddeler	01/12/2012
05/01/2013 tarih ve 215 sayılı toplantı	13 üncü madde	05/01/2013
02/02/2013 tarih ve 216 sayılı toplantı	3 üncü, 11 inci ve 17 nci maddeler EK 1- 2213 - Yurt Dışı Lisansüstü Burs Programı Alanları/Konuları	02/02/2013

İŞLENEMEYEN MADDELER

1- 01/12/2012 tarih ve 214 sayılı Bilim Kurulu kararı ile kabul edilen MADDE 13 - Bilim Kurulu'nun 11/02/2006 tarih ve 139 sayılı toplantısında kabul edilen Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı Burs, Destek Ve Yarışma Programları Genel Uygulama Esaslarında Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar'ın 13. maddesi:

"MADDE 13- Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı Burs, Destek ve Yarışma Programları Genel Uygulama Esasları'nın 13'üncü maddesinin "Doktora Öğrencileri İçin Yurt İçi Araştırma Burs Programı" başlıklı (f) bendi, mevcut bursiyerlerin hakkı saklı kalmak koşuluyla kaldırılmıştır."